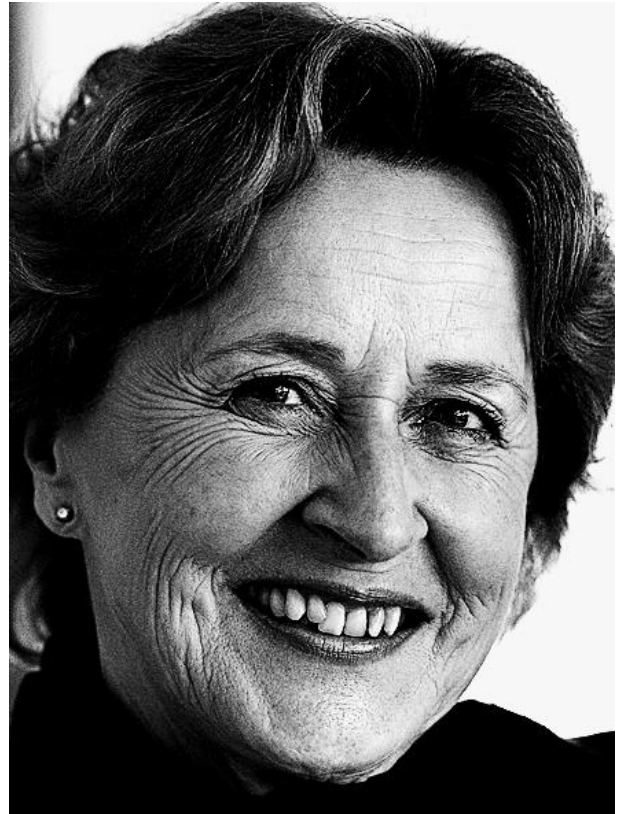

19yy-yy-yy
Dons Christensen, Elisabeth F:Kjær

Af Leif Kiil Sørensen

Fra Kristeligt Dagblad, 24. oktober 2003

PORTRÆT:

Elisabeth Dons Christensen vurderes at være klædt godt på til bispejobbet med sin kombination af myndighed og moderlighed

Naboerne til præstegården i Søllerød kan i bogstavelig forstand bevidne, at Elisabeth Dons Christensen ikke kommer sovende til sine prædikener. Allerede kl. 3 søndag morgen bliver lyset tændt i hendes arbejdsværelse, for nu skal den prædikenperfektionistiske præst have puslet de sidste ord på plads til dagens gudstjeneste.

Også på andre områder er det en omhyggelig og nærmest perfektionistisk kvinde, som bliver den næste biskop i Ribe Stift. Elisabeth Dons Christensen gør for eksempel meget ud af sit udseende og beskriver spøgefuldt sig selv som »forfængelig«. Efter en travl arbejdsperiode slapper hun da også allerbedst af med en shoppetur rundt i tøjbutikker for at finde nyt til garderoben.

Men hun stresser også af med rengøring hjemme i præstegården, og det er et eksempel på det, mange beskriver som det usnobbede hos Elisabeth Dons Christensen. Et præstejob i det eksklusive Søllerød nord for København bliver i hende forenet med en hverdag, hvor det har værdi at få orden på vasketøjet og svinge gulvkluden. Faktisk er snobberi en af få ting, som kan få hendes temperaments ellers lange lunte til at blive tændt.

Når andre skal beskrive hende, er det ord som nærvær, varme, hjertelighed og indlevelse, der bliver gentaget mange gange sammen med hendes kombination af myndighed og moderlighed. Det sidste formulerer flere på den måde, at hun næsten er »prototypen på en mor« og »en person, man har lyst til at komme til med alt«. Sådan husker de hende for eksempel i Ribe, hvor hun boede og arbejdede i omkring 30 år frem til 1997.

På Ribe Statsseminarium fortæller både kolleger og studerende om en pligtopfyldende og engageret kvinde, som engagerede sig meget i det faglige. Hun viste også stor personlig interesse for de mennesker, hun var sammen med til hverdag, og mange nød godt af hendes evne til at være fuldt og helt til stede, når de havde med hende at gøre.

Den vellidte underviser var også deltidsansat præst ved Ribe Domkirke, og det fik mange studerende og færdiguddannede lærere til at komme til hende, når de skulle giftes eller have et barn døbt. Det er en af grundene til, at hun af de tre præster ved domkirken i Ribe havde den største kernemenighed, som kom fast til hendes gudstjenester.

En anden grund til, at Elisabeth Dons Christensen var en populær præst i Ribe og også er det i dag i Søllerød, er hendes prædikener. Dem bruger hun ofte henvend 10 timer på at lave, og tilhørere både i Sønderjylland og Nordsjælland fortæller om vedkommende og varme prædikener, som får folk på kirkebænkene til at føle sig »omsluttet« af præstens nærvær og indlevelse.

Netop denne folkelige gennemslagskraft vurderes at være en af de væsentligste grunde til, at hun midt i december kan sætte sig i bispestolen i Ribe Stift.

Menighedsrådsmedlemmer og præster har mødt hendes folkelighed gennem mange år i både foredrag og prædikener, og nu har de altså valgt hende som deres nye biskop.

Styrke og svaghed

Samtidig er der dog også folk, som undrer sig over, hvorfor det netop blev hende, som vandt bispevalget. De sammenligner valget med det i Helsingør Stift i 1995, hvor Lise-Lotte Rebel også overraskende kom fra en forholdsvis anonym tilværelse som sognepræst til den øverste kirkelige post som biskop.

Elisabeth Dons Christensen styrke i ligefremheden og folkeligheden vurderes da også samtidig at være en af hendes største svagheder, og der stilles spørgsmål ved, om hun også vil være i stand til at være chefen, der kan skære igennem og træffe upopulære beslutninger.

Måske kan noget af svaret på det findes i et omfattende udvalgsarbejde, som hun var med i for omkring 10 år siden. Efter at den nye folkeskolelov var vedtaget i 1993, blev der nedsat en række såkaldte læseplansudvalg, som skulle udmønte loven i læseplaner, og Elisabeth Dons Christensen blev formand for udvalget for fagene kristendomskundskab, historie og samfundsfag.

Fra dette arbejde fortæller udvalgsmedlemmer, at hun var en myndig og kompetent formand, som også klarede skærene, da der på et tidspunkt opstod en konflikt mellem udvalget og et underudvalg for faget historie. Og når det gjaldt de store diskussioner inden for Elisabeth Dons Christensens eget fagområde, kristendomskundskab, lykkedes det hende at få sin vilje igennem og sat sit fingeraftryk på stort set alle punkter. Hun stod især for den holdning, at faget ikke skulle skifte navn til »religion«, og at det indholdsmæssigt ikke skulle præges for meget af undervisning i andre religioner og filosofi, men fortsat være domineret af undervisning i kristendommen.

Opera og sejlerliv

Elisabeth Dons Christensen er uddannet cand.mag. i kristendomskundskab og historie, men blev så glad for at være præst, at hun begyndte at supplere sin uddannelse med

teologiske fag ved Aarhus Universitet. Det skete sideløbende med undervisningen på Ribe Statsseminarium, deltidsjobbet som præst ved Ribe Domkirke, en omfattende foredragsvirksomhed, fire børn og ægteskab med Carl Henrik Dons Christensen, der var amtsdirektør i Ribe Amt.

I 1995 døde han pludseligt, og to år senere valgte Elisabeth Dons Christensen nye omgivelser ved at blive præst i Søllerød, hvor man i dag gerne ville have beholdt en afholdt og arbejdsom præst. Både her og de øvrige steder, hun har boet og arbejdet, er det svært - meget svært endda - at finde folk, som peger på svage sider hos hende.

I 1999 blev hun gift med juristen Thomas V. Bonner, som har egen advokatvirksomhed i hovedstadsområdet. Den fortsætter han med at drive, så biskoppen og advokaten kommer indtil videre til at leve i et »weekendægteskab«.

Ægteparret holder meget af at gå til opera sammen, og efterhånden har Thomas V. Bonner fået lært sin hustru sejlerlivets glæder. I sommerferien sejlede de således rundt i de danske farvande og hjem til kajpladsen i Vedbæk Havn.

Efter en travl weekend med bryllupper, begravelse og meget tidlig gudstjenesteforberedelse søndag morgen kan parret også slappe af med en tur til auktionshusenes eftersyn for at se på møbler, malerier, sølvtøj og smykker. Hvad møblerne angår, kan der også godt blive brug for et par ekstra indkøb til Ribes bispegård, som med sine 308 kvadratmeter til privatbolig kan kræve sit, når den nye biskop rykker ind til december.

Blå bog

Elisabeth Dons Christensen

* 59 år, borgmesterdatter fra Vester Ørum ved Horsens.

* Cand.mag. i historie og kristendomskundskab i 1973.

* 1973-96 gymnasie- og seminarielærer og fra 1985 samtidig deltidsansat præst ved Ribe Domkirke.

* Paragraf 2-tilladelse til at søge præsteembede i 1984 og cand.theol. i 1993

* Siden 1997 sognepræst i Søllerød nord for København.

* 1967 gift og fik fire børn sammen med amtsdirektør Carl Henrik Dons Christensen, som døde i 1995.

* I 1999 gift med advokat Thomas V. Bonner

19yy-yy-yy
**Dons Christensen,
Elisabeth F:Kjær**

Af Kirsten Boas
Fra www.kristligt-dagblad.dk
22. december 2006
Foto Peder Kristensen

Elisabeth Dons Christensen: Jeg har haft svært ved at tilgive mig selv

Biskop Elisabeth Dons Christensen i bispegården i Ribe. Da hun var barn, måtte hun høre for sit glade, udadvendte væsen. "Den fugl, der synger så tidligt om morgenen, ta'r høgen inden aften," sagde hendes jyske mor.

Vi vil så gerne være gode, og det lykkes ofte, når hverdagen er pæn og rolig. Men når vi kommer ud til kanten, hvor der er kaos og mørke, afsløres vi, siger biskoppen over Ribe Stift, Elisabeth Dons Christensen. Hun fortæller også om taknemmeligheden over en ny glæde, der spirede frem, da hun mindst turde tro det

Elisabeth Dons Christensen er lidt forsinket, da hun dukker op ude i foyeren til bispekontoret, hvor den travle kontordame bag glaslugen har bedt mig tage plads. Her er bare, hvide vægge og gulve, så langt øjet rækker. "Vi kan også gå over til mig," siger hun. Vi småløber over gårdspladsen i regn og rusk og kommer ind ad køkkendøren. På vej gennem huset går vi igennem bryggers og lidt rodede opbevaringsrum med hengemte æbler. "Tænd lige et par stearinlys i stuen, så skal jeg være der," siger hun og forsvinder ud i køkkenet efter danskvand.

Hun kommer ind, sætter sig, kigger over på mig, smiler og siger: "Velkommen til Ribe på en mørk vinterdag."

Vendepunkterne, hun har valgt, vi skal tale om, har med Gud, døden og kærligheden at gøre.

– Da jeg fik vores førstefødte, opdagede jeg, at jeg var et troende menneske. Jeg følte mig meget lille og ydmyg, da jeg stod med ham i armene, det stod klart, at det her var langt større, end resultatet af en biologisk proces. Nok havde vi sat processen i gang med vores kærlighed til hinanden, men selve skabelses-unde-ret var totalt ude af vores hænder.

– Kort efter flyttede vi til Esbjerg, hvor min mand havde fået job som jurist. Jeg havde hovedfag i historie, og nu skulle jeg finde et bifag i en fart, så jeg kunne være med til at forsørge familien. Jeg valgte, sådan lidt tilfældigt, kristendom. Det blev en ren åbenbaring for mig. Kristendommens tekster og tanker lukkede op for en guldgrube af viden om, hvad meningen kunne være med menneskets og historiens gang gennem tiderne. Alle de tanker, jeg havde tumlet med, var der andre, der havde tænkt og tumlet med før mig. Jeg var ikke en "Palle alene i verden" mere. Trahi-mur, vi føres, styres og

ledes mod vores bestemmelse, sagde kirkefaderen Augustin. Det kunne jeg pludselig også se, siger Elisabeth Dons Christensen.

Bifaget blev begyndelsen til den nærkontakt med kirke og kristendom, som har præget hendes liv siden, ja, rent ud sagt holdt det oppe.

– Snart flyttede vi til Ribe, jeg underviste, først på gymnasium i Esbjerg og siden på seminariet i Ribe. Her i byen havde vi en tæt kontakt til min mands farbror, nu afdøde biskop Henrik Dons Christensen. Han sagde tit: "Du kunne blive en god præst." Og en dag tog han initiativ til, at jeg kunne tage den tillægsprøve, der dengang – på grund af mangel på uddannede teologer – gav akademikere adgang til at søge embede i folkekirken. På det tidspunkt var jeg 40 år, havde travlt på jobbet og var gravid med barn nummer fire, men på én eller anden måde gik det. Min mand læste korrektur på opgaverne, vores ældste søn, som lige var begyndt i gymnasiet, renskrev opgaverne, min mor lavede mad – og jeg kastede op!

Elisabeth Dons Christensen blev hjælpepræst ved domkirken i Ribe og siden sognepræst i Søllerød, nord for København, inden hun kastede sig ud i bispevalget i Ribe Stift, som hun vandt i 2003.

– Det lå bestemt ikke i kortene, at jeg en dag skulle få mod til at sige ja til at stille op som bispekandidat. Som ung var jeg usikker på mig selv og tog usikkerheden med ind i mit ægteskab, hvor jeg på en række områder syntes, min mand var den, der vidste bedst. Han var for eksempel dygtig rent sprogligt og rettede da også min jyske udtale og grammatik. Men han var også opmærksom og forstod at lade mig vokse, og det er vigtigt i et ægteskab.

Biskoppen kommer fra, hvad hun selv kalder, et godt bondehjem på Vejle-kanten. Hendes mor gik i kirke hver søndag, faderen var knap så interesseret, men fulgte pligtskyldigt med, når han fandt ud af, at det var nødvendigt.

– Meget af det med mine forældre – hvad de egentlig tænkte og følte – bliver gætterier. Man talte ikke så meget om alting og ingenting i mit hjem. Men jeg var en udadvendt, glad sjæl, jeg sang og kvidrede vist altid og måtte ofte høre min mor sige på sit jyske, at "den fowl, dæ synger så tjelle om morgenen, tar' æ høgh inden awten!"

– Måske kom modet til bispevalget af, at det største skridt i mit præsteliv for længst var taget. Det skete, da jeg første gang stod i kirken i præstekjole og skulle forkynde det store budskab til frelse og frihed for mennesker. Jeg troede på, det var sandt, hvad kirken forkyndte, men jeg var i tvivl om mig selv som formidler. Var min tro god nok? Min måde at give ordene videre på sand og lødig? Siden fandt jeg ud af, at når man er helt ude ved afgrunden af livet, overvejer man slet ikke på den måde. Så siger man bare bøn og evangelium højt og håber, at Gud magter alt det, vi alligevel ikke har magt over.

Biskoppen ved alt om, at trahimur ikke betyder, at vi føres uden om det svære i livet.

– Jeg tror til gengæld på, at Guds kærlighed fører mig gennem alle mine dage, lige præcis som de er, også selv om jeg ind-imellem ikke forstår et kuk af noget som helst og hverken synes, livet er rimeligt eller retfærdigt. Tro er at turde vove springet og sige af hele sit hjerte: "Gud, hvad du vil, og ikke hvad jeg vil!" og forsone os med den skæbne, der nu engang er blevet vores. Livet er Guds. Vi forstår ikke altid Hans veje, men vi kan finde fred i at takke for livet i glæde og give slip på det igen. Ikke når vi vil, men når Gud vil.

Døden er det andet af de vendepunkter, Dons Christensen har valgt. Frygtelig hver eneste gang, men samtidig det, der lærer én at skønne på og takke. Elisabeth Dons Christensen har mødt døden tidligt og mange gange – sværest, siger hun, da hendes børns far døde pludseligt 28. november 1995.

– "Det er ikke til at forstå, at bilerne kører endnu og folk taler sammen, som om intet var sket," sagde et af mine børn, da jeg hentede ham i lufthavnen, efter at han var kaldt hjem til sin døde far. Et andet af børnene har flere gange sagt: "Skal jeg gå med den her tunge sten af sorg og savn i maven resten af mit liv?"

– Ja, det skal du, måtte jeg svare. Det skal vi alle, den vil altid være der, men den kan måske blive lidt lettere at bære på, som tiden går.

– Det er jo ikke til at forstå, at al den viden, alle de ord, hele den ring af varme og nærhed, omsorg og beskyttelse, glæde og samvær, som et elsket menneske på godt og ondt sætter omkring sig, kan være borte på et splitsekund. Og ikke til at fatte, at der ikke bare er en lillebitte bro over dødens tomhed og mørke, så man kan mødes igen – bare en enkelt gang og få sagt og gjort alt det, man aldrig fik gjort nok, og vænne sig til at give slip.

– Jeg var i helvedet i næsten to år. Så ikke solen skinne og årstiderne skifte, sansede ingenting. Håbede bare, jeg kunne slippe for at blive gammel og gik og regnede på, at når jeg fyldte 60 om ni år, ville min yngste være blevet 20, og så kunne jeg "gå i åen".

– I de år var jeg ikke gode venner med Gud. Dét, der hjalp mig igennem, var mine børn og mit arbejde. Når jeg skrev prædiken og taler til bryllupper og begravelse oplevede jeg, at der lå en forunderlig befrielse i at skulle formulere det, som var så umuligt at tro. Nemlig, at der er en mening, selvom man overhovedet ikke kan se udveje for sit liv. At Gud er hos os her i livet, og at der er en fremtid, også for os, i døden.

Biskoppen går i stå og vi sidder et øjeblik tavse.

– Jeg har haft svært ved at tilgive mig selv. At jeg ikke så, hvor syg han var, og hvor det bar hen de sidste dage. At jeg brugte tiden på andet end at være hos ham. På et tidspunkt sagde han: "Kom og sæt dig, jeg vil gerne tale med dig." Jeg havde lovet at lave damefrokost for at live en meget syg veninde op og spurgte, om ikke det kunne vente til senere. Da jeg endelig var klar, sagde han: "Nu er jeg træt, vi kan tale i morgen." Næste morgen døde han i mine arme på frygtelig vis af en blodprop i lungen.

– Vi vil så gerne være gode, og det lykkes også ofte ganske godt, når hverdagen er pæn og rolig og nogenlunde harmonisk. Men når vi kommer ud til kanten, der, hvor der er kaos og mørke, afsløres vi. "Skyldfølelse kan man ikke bruge til noget," siger vi så. Men brugs-sproget slår ikke til her. Skyldfølelsen skal ikke bruges til noget, den sidder i os som en del af et levet liv, vi må se os selv i øjnene, som vi er – for at kunne bede Gud og hinanden om tilgivelse.

Da Elisabeth Dons Christensen mistede sin mand, havde døden allerede gjort indhug i den nære familie. Af seks søskende var kun to tilbage. En søster døde som nyfødt og blev begravet i sin dåbskjole, en anden søster blev dræbt i trafikken som 12-årig, en bror omkom som 40-årig ved en høst-ulykke med sine fire børn i alderen 2 til 14 år omkring sig, og en anden bror valgte døden for egen hånd, da han som 50-årig blev erklæret uhelbredeligt syg.

– Jeg kan ikke tro på, at Gud sender ulykkerne. Han er den gode Skabergud, der gerne vil give liv. Jeg er påvirket af Grundtvig, skabelsestanken har altid stået stærkere for mig end syndefald og mørke. Selve det at have fået livet ... Jeg er dybt taknemmelig over at være levende og prøver at sige til mig selv, at livet er den rige forhåndsbetaling for al elendigheden og lidelsen.

– Idealet for det moderne menneske er at kontrollere, overskue og forklare alt. Derfor provokerer sygdom og død os så voldsomt. Vi skynder os at komme med en masse forklaringer for at prøve at få has på det provokerende. Og forklaringerne ender lige præcis, hvor de ikke må ende, nemlig med, at det i én eller anden forstand er den syges egen skyld.

– Er der noget, Jesus gør op med så er det dette, at det skulle være menneskets egen skyld, når sygdom og død rammer i utide. Jeg ved ikke, hvor ulykkerne kommer fra, eller hvorfor de kommer. Jeg vil hellere erkende, at menneskelivet er og bliver en gådefuld affære og håbe på, at Gud bærer den mening, jeg ikke selv kan gennemskue.

Fire år efter sin mands død giftede Elisabeth Dons Christensen sig igen. Hendes liv begyndte på et nyt kapitel.

Her er vi ved det tredje vendepunkt, nemlig kærligheden.

– Det gode i livet er en lige så stor gåde, som det onde. Når man mindst tør tror det, spirer en ny, forsigtig glæde frem.

– At finde sammen med én som mig, der var enke efter et trediveårigt, lykkeligt ægteskab, har næppe været lige nemt. I begyndelsen følte jeg, at jeg svigtede min første mand. Jeg vil ikke giftes igen, sagde jeg. Jeg kunne ikke få mig selv til at tage min vielsesring af. "Ved du hvad, så sætter vi bare én til på fingeren", sagde Thomas, og sådan blev det, siger hun og viser glad hånden med de to vielsesringe frem.

– Nu skriver vi to så en ny historie sammen, og den bliver ligesom alle gode historier rigere og bedre for hver dag, der går. Det er forunderligt, og jeg er dybt taknemmelig. Min mand er en stor støtte i mit embede, tager med mig ud om søndagen og lærer som den københavner han er, meget af de seje jyske menighedsråd og de gæstfrie og åbne præstehjem.

– Det er forresten noget af det mest opløftende i mit embede. At komme rundt til stiftets mange præster og menighedsråd og fornemme, hvor mange kræfter, hvor meget tid og hjerteblood, der lægges i, at det glædelige budskab forkyndes og fortælles, så der også i fremtiden findes kristne menigheder og kirker i Danmark.

Sidste år udgav Ribes biskop og forlaget Rosinante bogen "Det sårbare samliv - en bog om voksen kærlighed".

– Forlaget bestilte en bog om sjælesorg. Men undervejs fik jeg mere lyst til at skrive om kærligheden. Sådan som jeg selv har fået lov at opleve den, som jeg har mødt den gennem hundredevis af samtaler i mit arbejde og sådan som kristendommen forstår den. Jeg håber, den kan bidrage til, at et langt liv i kærlighed kan lykkes for så mange som muligt. Men også, at den vil kunne trøste dem, som kærligheden og ægteskabet ikke lykkes for, så de alligevel vil kunne finde fred og hvile med både livet og kristendommen.

Om modet til at lægge personlige erfaringer fra sit eget liv frem, siger hun:

– Vores liv fortæller noget om, hvad kristendom er. Som præst og biskop skal jeg præsentere det kristne evangelium for andre, men også repræsentere det. I den sammenhæng synes jeg, det er naturligt at fortælle lidt om, hvordan kristendom har formet min tilværelse som præst og menneske. Vi får alle sammen en historie, vi skal skrive med på. Nogle afsnit er fyldt med glæde og lykke, andre med alt det, der gør ondt og smerter og slet ikke er, som det skal være. Men om livet lykkes eller ej, er heldigvis ikke vores sag at afgøre. Gud skriver under alle omstændigheder vores historie færdig for os.

Fakta Elisabeth Dons Christensen

**Biskop over Ribe Stift. Født 1944 i Vester Ørum. Cand.mag. i historie og kristendom 1973. Gymnasieadjunkt i Esbjerg og seminarieadjunkt i Ribe. Tillægsuddannelse med ret til at søge embede i folkekirken 1985 og de følgende 11 år hjælpepræst ved Ribe Domkirke. Cand.theol. 1993. Sognepræst i Søllerød 1997-2003. Biskop i Ribe fra 2003. Gift første gang 1967 med amtsdirektør Carl Henrik Dons Christensen. Anden gang i 1999 med advokat Thomas Bonnor. Mor til fire i alderen 21-37 år. Har bidraget til flere bøger om tro og eksistens og senest skrevet "Det sårbare samliv", Rosinante 2005.